Detailhandel Barometer arbeidsmarkt

Augustus 2021

Tijdens de coronacrisis zijn vooral de non-food winkels hard geraakt. De foodsector en webwinkels deden het daarentegen goed. Nu de winkeldeuren weer openstaan, ziet de toekomst er iets rooskleuriger uit voor de detailhandel. Het aantal vacatures ligt inmiddels weer op het niveau van voor de coronacrisis. Toch is er ook nog veel onzekerheid in de detailhandel.

Grillig verloop van banen detailhandel

De totale detailhandel telde in december 2019 ruim 841.000 banen van werknemers. Het aantal banen schommelde in 2020 als gevolg van de coronacrisis. Na een daling tijdens de eerste lockdown steeg het aantal werknemersbanen weer tot 856.000 banen in december 2020 (zelfs 1,8% meer dan een jaar eerder).

Tijdens de 'harde' lockdown die op 15 december 2020 werd ingezet, moesten alle niet-essentiële winkels dicht (met uitzondering van *click & collect*). Hierdoor daalde het aantal banen tussen december 2020 en april 2021 met 1,5%, al was er vanaf maart alweer een herstel zichtbaar. Wel is er een duidelijk verschil tussen de food- en non-food-detailhandel.

Ontwikkeling werknemersbanen detailhandel
2020-2021 (t/m april), food en non-food

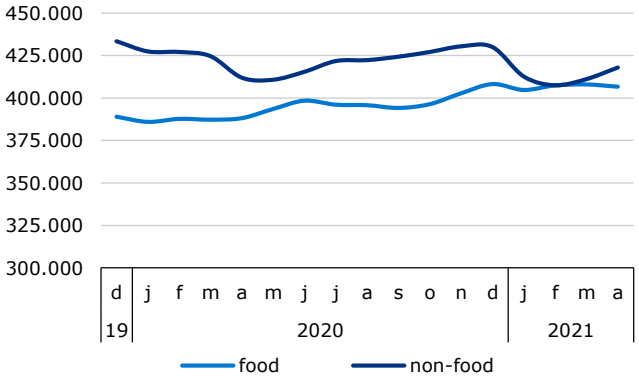

Bron: UWV polisadministratie op basis van CBS (SBI-indeling)

Non-food detailhandel hard getroffen

Tijdens de eerste lockdown zijn veel non-food winkels een tijd gesloten geweest. Vooral kleding- en schoenwinkels voelden de pijn. Ook sommige warenhuizen en winkels voor huishoudelijke artikelen kregen het rustiger. Veel fysieke winkels hadden al te maken met concurrentie van lowbudget winkels en de verschuiving naar het online kanaal. Bouwmarkten en tuincentra bleven grotendeels open. Na de eerste lockdown steeg het aantal banen weer tot om en nabij het oude niveau. Tijdens de tweede lockdown was de krimp echter groter, omdat veel winkels lange tijd grotendeels dicht moesten. Tussen december en april 2021 kromp het aantal banen met bijna 3%. Vooral onder oproepkrachten verdwenen er in de eerste maanden van 2021 veel banen (-11%).

Foodsector groeide tijdens crisis

De foodsector (bestaande uit supermarkten en voedingsspeciaalzaken) bleef open en beleefde een goed jaar. Eind 2020 lag het aantal banen ongeveer 5% hoger dan een jaar eerder. Niet alleen voor tijdelijke en oproepkrachten steeg het aantal banen in 2020, ook voor vaste krachten. Tussen december 2020 en april 2021 bleef het aantal banen van werknemers nagenoeg stabiel. Begin 2021 had de food nagenoeg dezelfde omvang als de non-food.

Meer werk in webwinkels door corona

Tijdens de coronacrisis steeg het aantal online aankopen. Dit heeft geleid tot een versnelde groei van het aantal werknemersbanen bij webwinkels. Tussen januari 2018 en april 2020 lag de maandelijkse banengroei nog op 1,3%. Tussen mei en december 2020 was dit 2,9% per maand.

Bron: UWV (augustus 2021). 'Versnelde banengroei bij webwinkels tijdens coronatijd'

Uitgave UWV *Arbeidsmarktinformatie en -advies* **Inlichtingen** freek.kalkhoven@uwv.nl **UWV © 2021**

Daling aantal WW'ers ingezet

Als gevolg van de sluiting van winkels steeg het aantal WW'ers uit de detailhandel in de eerste 6 maanden van 2020 met 44% om daarna weer iets te dalen. In de eerste maanden van 2021 kwamen er weer iets meer WW'ers bij, maar vanaf april is de daling opnieuw ingezet. In het 2e kwartaal van 2021 (april t/m juni) lag het gemiddeld aantal WW'ers 9% lager dan in het 2e kwartaal van 2020.

Ontwikkeling WW'ers detailhandel

2019-2021 (t/m juni)

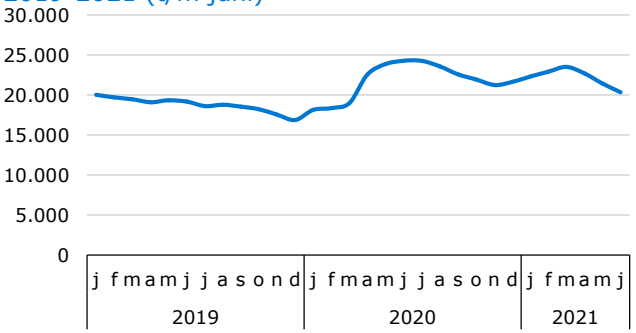

Bron: UWV (op basis van SBI-indeling)

NOW-regeling veel gebruikt

Tot nu toe zijn er bijna 75.000 aanvragen voor NOW toegekend in de sector (perioden 1 t/m 5). Het gaat bijna uitsluitend om steun aan bedrijven in de non-food. In absolute zin is er in de detailhandel vaak beroep gedaan op de NOW, in relatieve zin was het aandeel ondersteunde banen in bijvoorbeeld de luchtvaart, reisbranche of horeca aanzienlijk hoger.

Bron: Dashboard NOW; UWV Arbeidsmarktprognose 2021 (juni)

Enorme stijging personeelsvraag

Aan het einde van het 2e kwartaal 2021 ligt het aantal openstaande vacatures in de detailhandel op ruim 36.000. Dit is 52% meer dan in het 1ste kwartaal. Het is voor het eerst sinds de start van de coronacrisis dat de personeelsvraag weer zo sterk stijgt. De vraag naar personeel ligt zelfs boven het oude niveau van vóór de coronacrisis (2019). Het is afwachten of dit een tijdelijk inhaaleffect is, of dat het aantal vacatures structureel hoog blijft.

Ontwikkeling vacatures detailhandel

2019-2021, openstaande vacatures per kwartaal

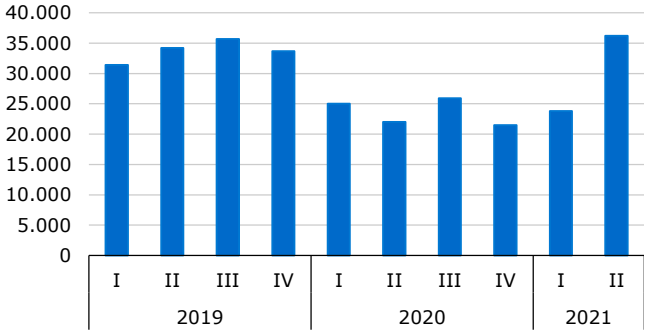

Bron: CBS Statline

De meeste vacatures zijn er voor vakkenvullers. Ook naar kassamedewerkers is veel vraag. Beide beroepen worden vaak uitgevoerd door oproep-krachten zoals scholieren. Hierdoor zijn er veel wisselingen. Daarnaast zijn er veel vacatures voor verkoopmedewerkers food, verkoopmedewerkers fashion en managers/bedrijfsleiders.

Personeelstekort loopt op in 2021

Door het (iets) dalende aanbod van werkzoekenden en de stijgende vraag naar personeel, neemt de spanning op de arbeidsmarkt in de detailhandel toe. Aan het begin van het 3e kwartaal van 2021 ervoer ruim 15% van de ondernemers in de detailhandel problemen als gevolg van een personeelstekort. Dit is vergelijkbaar met de situatie vóór de coronacrisis (eind 2019). Wel is dit lager dan gemiddeld over alle sectoren bij elkaar (23%). Veel winkels krijgen de bezetting nog wel (net) rond, maar de sector zelf verwacht dat er in het najaar van 2021 meer problemen kunnen ontstaan als tekorten oplopen.

Vooral jongeren en studenten zijn momenteel gewild in de detailhandel. Zij worden vaak flexibel ingezet in de weekenden of op koopavonden. Daarnaast zijn er specifieke segmenten/beroepen met tekorten, zoals de food, de meer technische verkoopberoepen en monteurs (zie tabel hiernaast).

Bron: CBS Conjunctuurenquête; BNR/InRetail (2 aug 2021)

Beroepen met goede baankansen

Er zijn meerdere beroepen in de detailhandel met voldoende tot goede kansen voor werkzoekenden. Het gaat onder andere om beroepen in de food en de meer technische verkoopberoepen en monteurs.

Meest kansrijke beroepen in de detailhandel
Verkopers
Verkoopmedewerkers voedingsspeciaalzaken
Verkoopmedewerkers tankstation
Verkoopmedewerkers elektronica
Verkoopmedewerkers bouwmarkten
Verkoopmedewerkers keukens/badkamers
Andere beroepen
Interieurvakkrachten: keukenmonteurs, woningstoffeerders, parketvloerenleggers
Elektromonteurs witgoed
Broodbakkers
Managers / bedrijfsleiders supermarkt

Bron: UWV Kansrijke beroepen (juni 2021)

Toekomst nog wat onzeker

Sinds het voorjaar van 2021 is er meer mogelijk in de detailhandel: consumenten mochten eerst winkelen op afspraak en later gingen winkels weer volledig open. Daarmee zal er ook sprake zijn van een verder herstel van het aantal banen. In 2021 herstelt waarschijnlijk eerst het aantal gewerkte uren, en daarna het aantal banen. Ook het aantal zelfstandigen zal naar verwachting licht stijgen.

Bron: UWV Arbeidsmarktprognose 2021 (juni)

Er blijven nog wel onzekerheden, zoals een volgende golf van coronabesmettingen en de vraag wat er gebeurt als de steunmaatregelen (NOW) worden afgebouwd. Daarnaast blijven fysieke winkels in bepaalde segmenten (met name in de non-food) kwetsbaar als mensen ook na de corona-crisis vaker online blijven kopen. Niet voor ieder bedrijf in de detailhandel is het perspectief dus even gunstig.

Uitgave UWV *Arbeidsmarktinformatie en -advies* **Inlichtingen** freek.kalkhoven@uwv.nl **UWV © 2021**